

Občanský zákoník a ochrana životního prostředí

Odborný seminář

JUDr. RNDr. Jitka Jelínková, Ph.D.

judr.jitka.jelinkova@gmail.com

(další kapitoly prezentuje JUDr. Miloš Tuháček)

Vztah soukromého a veřejného práva

- Teorie, judikatura (např. rozsudek NSS ve Sb. 1/2007, č. 1034, č.j. 2 As 50/2005 – 53 ze dne 27. 9. 2006):

Veřejné právo je zvláštní právo k „obecnému“ právu soukromému.

- § 1 odst. 1 NOZ: *Uplatňování soukromého práva je nezávislé na uplatňování práva veřejného.*
- § 3029 odst. 2 NOZ: *Nestanoví-li tento zákon něco jiného, nejsou dotčena ustanovení právních předpisů z oboru práva veřejného ... .*

Soukromé právo

- Má prioritu před veřejným právem ve smyslu např. *„existence vlastnictví je předpokladem pro jeho zatížení daní či ochranu trestním a přestupkovým právem před krádeží“*.

- Mnohé soukromoprávní pojmy a instituty se uplatní ve veřejném právu subsidiárně (např. právní osobnost: fyzické osoby, právnické osoby; věci). Zároveň ovšem stejný pojem (např. stavba) může mít v soukromém a veřejném právu jiný význam.

- Subjekty v soukromoprávním vztahu mají rovné postavení, žádný není vykonavatelem veřejné moci.

Veřejné právo

- Vyrůstá ze soukromého práva, používá mnohé jeho pojmy a instituty.
- **Sleduje ochranu veřejného zájmu** a zakládá pravomoc orgánů veřejné moci povolaných k jeho ochraně.
- Soukromý (individuální) zájem musí (ne však kdykoli a bezpodmínečně) ustoupit veřejnému.
- Ve veřejnoprávním vztahu alespoň jeden z jeho subjektů je **vykonavatelem veřejné moci** (má “nadřazené” postavení).
- Vyznačuje se **množstvím předpisů, konkrétních ustanovení, kazuistikou.**

Co tedy znamená, že „uplatňování soukromého práva je nezávislé na uplatňování práva veřejného” a že „nestanoví-li OZ něco jiného, nejsou dotčena ustanovení předpisů z oboru práva veřejného“?

- Např. pokácí-li vlastník strom/památný strom bez povolení/výjimky orgánu ochrany přírody a zpracuje ho na polena a špalky, stane se vlastníkem nově vzniklých věcí zpracováním – i když se dopustí přestupku podle ZOPK, příp. trestného činu.

- § 1013 OZ: I činnost legální z pohledu veřejnoprávních předpisů může „obtěžovat souseda nad míru přiměřenou místním poměrům a podstatně omezovat obvyklé užívání pozemku“ – pak vzniká soukromoprávní povinnost zdržet se těchto „imisí“ (*odpad, voda, kouř, prach, plyn, pach, světlo, stín, hluk, otřesy*), event. nahradit újmu v penězích (u úředně schváleného provozu).

Ovšem: Ústavní soud k § 12 zákona o odpadech

III. ÚS 3698/15 ze dne 29. 11. 2016:

(vlastník pozemku x vlastník odpadu: zdržet se dalšího navážení materiálu na pozemky, povinnost uvést pozemky do původního stavu)

- § 12 ZOdp: *legitimní omezení dispozičního oprávnění vlastníka odpadu, kterým se určuje množina subjektů, s nimiž může být uzavřena smlouva o převodu vlastnického práva k odpadu*

- *uzavřené smlouvy o převodu vlastnického práva k odpadu na osoby nepatřící do množiny osob, které jsou oprávněny k převzetí odpadu do svého vlastnictví, jsou pro rozpor se zákonem absolutně neplatné, na jejich základě nemohl být realizován převod vlastnického práva; pozn. strany takových smluv by mohly zajišťovat nakládání s odpadem jménem a na účet jeho vlastníka*

Ochrana osobnosti, pořizování obrazových a zvukových záznamů ve vazbě na veřejné (správní) právo (kontrola, správní řízení a jiné úřední úkony)

- Ústavní zásady pro „občany“ x „pro úřady/orgány veřejné
moci“:

Každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být
nucen činit, co zákon neukládá. (čl. 2 odst. 3 LZPS, čl. 2 odst. 4 Úst)

x

Státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených
zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví. (čl. 2 odst. 2 LZPS)

- Příklady úředních licencí k pořízení obrazových nebo
zvukových záznamů:

**§ 18 odst. 1 poslední věta správního řádu: *Kromě protokolu* (o ÚJ
či jiném úkonu, kdy dochází ke styku správního orgánu s účastníky)
*lze poříditi též obrazový nebo zvukový záznam.***

**§ 8 písm. d) zákona o kontrole: *Kontrolující je oprávněn v
souvislosti s výkonem kontroly pořizovat obrazové nebo zvukové
záznamy.* (ne utajeně – to vyžaduje zvl. úpravu: př. § 4a z. o ČOI)**

Pořizování obrazových a zvukových záznamů účastníkem řízení

-V zásadě možné, u úředníka nejde o projevy osobní povahy, u svědka záleží na obsahu výpovědi. (NSS 5 As 37/2009-94 z 31.3.2010)

Použitelnost (audio)vizuálních záznamů (zejména utajených) zasahujících do práva na soukromí pořizovaných orgány veřejné moci jako důkazů ve správním řízení (obdobně trestní řízení)

-Jen pokud byly pořizeny v souladu s výslovnou právní úpravou.

Záznamy pořizené soukromými osobami

- Ani případné porušení předpisů (např. oznamovací povinnosti provozovatele kamerového systému vůči ÚOOÚ) je nemusí činit nepoužitelnými, obstojí-li v **testu proporcionality cílů a použitých prostředků** (ochrana soukromí x ochrana majetku/žp – odhalení delikventa).

Judikatura k otázce použitelnosti obrazových a zvukových záznamů jako důkazů ve správním řízení

- *utajené pořízení audiovizuálního záznamu uvnitř vozidla taxikáře při kontrole orgánem veřejné moci*
  - NE (NSS Afs 60/2009-119 z 5.11.2009)

- *audiovizuální záznam průběhu policejní kontroly soukromým mobilním telefonem policisty bez vědomí a souhlasu kontrolovaného*
  - NE (NSS 4 As 28/2013-24 z 2.8.2013)

- *záznam soukromého kamerového systému jako důkaz v řízení o pokutě za dopr. přešupek*
  - ANO (NSS 2 As 45/2010-68 z 18.11.2011)

- *soukromá nahrávka telefonního hovoru jako důkaz v řízení o pokutě za uzavření zakázané kartelové dohody*
  - ANO (NSS 8 Afs 40/2012-68 z 31.10.2013)

Pořízení kamerového záznamu (k ochraně majetku), jeho předání Policii ČR x zveřejnění na sociální síti

- Zrušení pokuty ÚOOÚ za provozování soukromé kamery k ochraně domu v T., který byl opakovaně terčem útoků

(NSS 1 As 113/2012-133 z 25.2.2015)

x

- Ani Ústavní soud nevyhověl ústavní stížnosti osoby pokutované ÚOOÚ za zveřejnění na sociální síti obrazového záznamu z kamery zachycujícího osobu podezřelou z krádeže

(III. ÚS 3565/16 z 5.9.2017, NSS 3 As 118/2015-34 z 8.6.2016)

názor ÚOOÚ a soudů:

Výjimka ke zpracování osobních údajů bez souhlasu subjektu údajů podle § 5 odst. 2 písm. e) z. 101/2000 Sb. (*nezbytnost pro ochranu vlastních práv a přiměřenost zásahu do soukromí subjektu údajů*) se vztahovala pouze na pořízení kamerového záznamu, nikoli na jeho zveřejnění na sociální síti.

Věci a veřejné statky, rozdělení věcí

- § 489 OZ: *Věc v právním smyslu je vše, co je rozdílné od osoby a slouží potřebě lidí.*

§ 490 OZ: *Věc určená k obecnému užívání je veřejný statek.*
(movitá i nemovitá, vlastnictví nerozhoduje, např. park, cesta)

Věci hmotné a nehmotné (práva, jejichž povaha to připouští, ochranné známky, průmyslové vzory ap.), **ovladatelné přírodní síly** (např. elektřina), se kterými se obchoduje. x VodZ (§ 3): *Povrchové a podzemní vody nejsou předmětem vlastnictví.* - tím se stávají až odebráním, dtto lázeňský zákon (§ 4) o přírodních léčivých zdrojích a zdrojích přírodních minerálních vod

Věci nemovité: pozemky, podzemní stavby se samostatným účelovým určením (např. tubus metra, vinný sklep, podzemní hrobka), **věcná práva k nim, práva, která za nemovité věci prohlásí zákon**

Věci movité: všechny ostatní hmotné i nehmotné věci včetně nadzemní stavby (viz dále)

Součást věci a příslušenství věci

- § 505 OZ: *Součástí věci je vše, co k ní podle její povahy náleží a co nemůže být od věci odděleno, aniž se tím věc znehodnotí.*

- § 510 odst. 1 OZ: *Příslušenství věci je vedlejší věc vlastníka u věci hlavní, je-li účelem vedlejší věci, aby se jí trvale užívalo společně s hlavní věcí v rámci jejich hospodářského určení.*

Dlouholetý problém praxe – **silniční vegetace v průjezdních úsecích:**

Zákon č. 13/1997 Sb. používá pojmy součást/příslušenství dálnice, silnice a místní komunikace, resp. součást a příslušenství průjezdního úseku dálnice a průjezdního úseku silnice. Právní vztahy k silniční vegetaci v průjezdních úsecích vyřešeny **novelou č. 268/2015 Sb. účinnou od 31. 12. 2015:** ustanovení, které mohlo být vykládáno jako zvláštní úprava vůči OZ, bylo zrušeno („*silniční vegetace není součástí ani příslušenstvím průjezdního úseku*“)

Stavba jako součást pozemku, další součásti pozemku

Znovuzavedení zásady *superficies solo cedit* = *povrch ustupuje půdě* – především (nadzemní) stavba přestává být samostatnou nemovitou věcí

Přechodná ust. § 3054 – 3061: Stavba, která nebyla k 1. 1. 2014 vlastnictvím vlastníka pozemku, zůstává samostatnou nemovitou věcí, vlastník pozemku a vlastník stavby mají navzájem předkupní právo.

-§ 506: Součástí pozemku je prostor nad povrchem i pod povrchem, stavby zřízené na pozemku a jiná zařízení (dále jen „stavba“) s výjimkou staveb dočasných, včetně toho, co je zapuštěno v pozemku nebo upevněno ve zdech.
... podzemní stavby bez samostatného účelového určení (např. zavlažovací zařízení)

-§ 507: Součástí pozemku je rostlinstvo na něm vzešlé. (zvl. zákony: porosty trvalé x jiné než trvalé; ?vzešlé x přesazené)

-§ 509: Inženýrské sítě, zejména vodovody, kanalizace nebo energet. či jiné vedení nejsou součástí pozemku.

- horní zákon (§ 7): ložisko nevyhrazeného nerostu je součástí pozemku

Stavba ve veřejnoprávním x soukromoprávním pojetí, vodní díla

Stavba ve veřejnoprávním pojetí není totožná s pojmem stavby ve smyslu soukr. práva. Jakkoli všechna vodní díla jsou stavbami ve smyslu § 55 VodZ, neznamená to, že jsou i stavbami a samostatnými nemovitými věcmi ve smyslu OZ.

Pojmy „vlastník“, „vlastnictví“, jak je používá VodZ, se nekryjí s týmiž pojmy, jak je používá OZ. Vlastník vodního díla označený jako takový vodním zákonem, nemusí být nutně vlastníkem ve smyslu soukr. práva.

Do toho NOZ nezasahuje a nijak nebrání, aby si VodZ vymezil vodní dílo podle své potřeby (nezávisle na pojmu věci podle NOZ) a ukládal vodoprávní povinnosti osobám, které si vymezí jako vlastníky VD, ač tyto osoby mohou, ale nemusí být vlastníky podle práva občanského.

Zákon o drahách: definuje pojmy „stavba dráhy“ a „stavba na dráze“

Stavba dráhy není součástí pozemku.

Stavbou na dráze jsou všechny stavby a zařízení v obvodu dráhy, které nejsou stavbou dráhy.

Věci, které nikomu nepatří, a jejich přivlastnění, věci opuštěné, nalezené (ztracené a skryté)

- § 1045: *Věc, která nikomu nepatří, si může každý přivlastnit ...nikomu nepatří movitá opuštěná věc, divoká zvířata bez pána* (tj. volně žijící živočichové) apod.

Opuštěná nemovitá věc připadá do vlastnictví státu.

- **Věc opuštěná** (§ 1050): nevykonává-li vlastník vlastnické právo k movité věci po dobu 3 let, nemovité věci po dobu 10 let, **movitá věc nepatrné hodnoty zanechaná na místě přístupném veřejnosti**

domácí zvíře/zvíře v zájmovém chovu, pokud je z okolností patrný úmysl zbavit se ho či vyhnat

- **Nalezená věc** (§ 1051 – 1065): *Má se za to, že nalezená věc není opuštěná*, nálezce si ji nemůže „bez dalšího“ přivlastnit.

Povinnosti vůči nalezeným věcem

- **Vrátit** tomu, kdo ji ztratil, nebo vlastníkoví, nejsou-li známi a nepovažuje-li se věc za opuštěnou, **oznámit nález obci.**
- Po uplynutí 1 roku může nálezce, obec nebo jiná osoba, již byla věc svěřena, s ní nakládat jako poctivý držitel, vlastníkem se však stává až po uplynutí 3 let od vyhlášení nálezu.
- **Nalezené zvíře zjevně určené k zájmovému chovu se stává vlastnictvím nálezce po 2 měsících** od vyhlášení nálezu, **pokud nálezce zvíře nechce, může s ním zvířecí útulek volně nakládat po 4 měsících** od svěřením zvířete, event. (pozdějšího) vyhlášení nálezu.

Odpad jako věc opuštěná??

**Známý soudní spor o odstranění odpadů (sudy s PCB)
zbylých po společnosti ETT ve Lhenicích
vlastník nemovitosti x ČR- Úřad pro zastupování státu ve
věcech majetkových**

Žaloba zamítnuta (OS v Prachaticích vyhověl, ale KS v ČB zamítl, NS zamítl dovolání žalobce, ústavní stížnost odmítnuta pro zjevnou neopodstatněnost, IV. ÚS 3824/2014 z 30.3.2016)

Podstatou žaloby bylo tvrzení, že vlastníkem odpadu jako věci opuštěné (event. ztracené) se podle úpravy ve starém obč. zákoníku stal stát (po novele SOZ od 1. 10. 2005 by to byla obec).

- Soudy žalobu zamítly na základě toho, že **nebyla prokázána derelikce (projev vůle vlastníka nebýt dále vlastníkem – návrh společnosti ETT na prohlášení konkurzu ze něj nelze považovat).**

Odpad jako věc opuštěná

Známý soudní spor o odstranění odpadů (sudy s PCB) zbylých po společnosti ETT ve Lhenicích

- Soudy neodpověděly jednoznačně na otázku, je-li obecně možné derelikvovat odpad a zda takové jednání není v rozporu s dobrými mravy a zákonem (OZ, ZOdp).

V rozsudku KS v ČB (5 Co 72/2012-370 z 24.2.2012) citováno z právní literatury: *Není možné se vzdát vlastnictví a odpovědnosti za nepoužitelnou věc tím, že ji někdo odloží na veřejném místě.*

- Naložení s odpady mělo být řešeno v rámci konkurzu, či likvidace.

- **Použití nástrojů ZOdp, VodZ:** VOP konstatoval, že se zcela neztotožňuje s výkladem, že vlastník nemovitosti s odpady nenakládá (pouze „trpí jejich přítomnost na svých nemovitostech“) - **podle VOP by vlastník nemovitosti za určitých okolností mohl být považován za toho, kdo s odpady nakládá (a je mu tedy možné uložit jejich odstranění).**

Veřejnoprávní odpovědnost vlastníka za závadný stav na pozemku

- § 66d **z. o obcích**: přestupky FO, PO, PFO „*neudrží čistotu a pořádek na pozemku, který užívá nebo vlastní, a tím naruší vzhled obce*“
- § 33a **z. o HMP**: přestupky FO, PO, PFO „*neudrží čistotu a pořádek na pozemku, který užívá nebo vlastní, a tím naruší vzhled městské části*“
- § 3 odst. 4 **z. o ochraně ZPF**: „*Vlastník, nebo jiná osoba, která je oprávněna zemědělskou půdu užívat, jsou povinni ji užívat nebo udržovat v souladu s charakteristikou druhu pozemku*“ (odpovídající skutkové podstaty přestupku FO, PO, PFO v § 20, § 20a)
- § 3 odst. 1 písm. a) **z. o rostlinolékařské péči**: „*vlastník pozemku nebo objektu nebo osoba, která je užívá z jiného právního důvodu, jsou povinni zjišťovat a omezovat výskyt a šíření škodlivých organismů včetně plevelů tak, aby nevznikla škoda jiným osobám nebo nedošlo k poškození životního prostředí anebo k ohrožení zdraví lidí nebo zvířat*“ (přestupky § 79b, § 79f)

Veřejnoprávní odpovědnost vlastníka za závadný stav na pozemku

- řada veřejnoprávních povinností vlastníka lesa podle LesZ:

- povinnosti při hospodaření v lesích, a to při obnově a výchově lesních porostů (např. holina na lesních pozemcích musí být zalesněna do dvou let a lesní porosty na ní zajištěny do sedmi let od jejího vzniku)
- při ochraně lesa (např. vlastník lesa je povinen zjišťovat a evidovat výskyt a rozsah škodlivých činitelů a jimi působených poškození, preventivně bránit vývoji, šíření a přemnožení škodlivých organismů)
- při těžbě dříví, lesní dopravě a při provádění meliorací a hrazení bystřin v lesích (§ 29 až 40 LesZ)

- další veřejnoprávní povinnosti (k ochraně žp či jiných veřejných zájmů) spojeny s vlastnictvím vodních děl apod.

Návrh řešení problematiky černých skládek v navrhovaném novém zákoně o odpadech

§ 13 Zajištění nakládání s odpady soustředěnými mimo místa k tomu určená

vlastník pozemku povinen:

- *oznámit bez zbytečného odkladu ORP, pokud se o černé skládce dozví*
- *na vlastní náklady zabezpečit místo proti dalšímu návozu odpadu, pokud mu to uloží ORP*
- *strpět činnost osob, které pro ORP provádějí zabezpečení nebo odklizení odpadu*

neboli: vlastník pozemku může na základě výzvy ORP odklidit a předat do zařízení určeného pro nakládání s odpady sám (ORP nebo obec, na jejímž území se odpad nachází, k tomu může poskytnout součinnost) – tím se vyhne vstupu cizích osob na svůj pozemek

- předpokládá se řešení prostřednictvím konkrétních výzev národního programu Životní prostředí

Veřejnoprávní odpovědnost a soukromoprávní ujednání (smlouvy) mezi subjekty

- rozsudek VS Praha ze dne 26. 3. 1999, č. j. 7 A 52/96, SoJ 575/2000

*Odpovědnosti se nelze vyhnout poukazem na obchodní (soukromoprávní) vztah (smlouvu) a na porušení podmínek ze strany druhého účastníka takového vztahu. To znamená, že **odpovědný subjekt (zhotovitel) se nemůže odpovědnosti zprostit poukazem na to, že konal na základě uzavřené smlouvy s objednatelem.***

- rozsudek NSS ze dne 8. 6. 2011, č. j. 3 As 11/2011 – 69

Smlouvou nemůže bez dalšího dojít k přenosu veřejnoprávní odpovědnosti na jinou osobu; pokud však správní orgán posuzuje deliktní odpovědnost konkrétní osoby, která sama zajistila smluvně plnění svých zákonných povinností prostřednictvím jiného, musí být její vlastní jednání naplňující znaky skutkové podstaty správního deliktu prokazováno v kontextu všech učiněných kroků, tedy i zkoumáním existujících smluvních vztahů a jednáním smluvních partnerů v průběhu rozhodného období.

Typově různé situace úvah o odpovědnosti za přešůpek (zadavatel-zhotovitel, přičitatelnost jednání fyzické osoby PO a PFO atd.)

Dřeviny jako součást pozemku, dřeviny na „stavbách“

Dosavadní klíčová stanoviska z pohledu ZOPK:

-Rozsudek KS v HK z 18. 12. 1998

Je nepřijatelné tvrzení, že stromy na hrázi rostou jen na stavbě, nikoliv na pozemku, a proto by neměly podléhat ochraně podle ZOPK. Vodní plocha, hráz a vše na nich se nachází zároveň i na pozemku.

-Stanoviska LO MŽP z 12/2010, 4/2012

Vlastníkem dřevin na hrázi rybníka je vlastník rybníka (stavby).

Vlastníkem dřevin rostoucích na stavbě dráhy (popř. na stavbě na dráze) je vlastník stavby.

Vztah k požadavkům vyhl. 189/2013 Sb. na doložení vlastnického práva k pozemku – zde pouze analogicky = vlastnictví ke stavbě

- Stanovisko LO MŽP z 2/2013

Dřeviny rostoucí na pozemcích v průjezdních úsecích dálnic a silnic jsou součástí pozemku, náležejí tedy vlastníkovvi pozemku.

Dřeviny jako součást pozemku, dřeviny na „stavbách“

§ 507: *Součástí pozemku je rostlinstvo na něm vzešlé.*

Platilo samozřejmě i za starého OZ, vyvozovalo se z definice součásti věci (*nemůže být odděleno, aniž by se tím věc znehodnotila*).

Dřeviny na „stavbách“

Pokud se po 1. 1. 2014 vlastnictví pozemku a stavby nesjednotilo (ze stavby se nestala součást pozemku), kdo je vlastník dřevin, resp. kdo je oprávněný a povinný k dřevinám ve smyslu ZOPK (např. podat žádost o povolení kácení)?

Zřejmě nadále vlastník „stavby“ (hráze, železničního náspu apod.).

Zákon o pozemních komunikacích č. 13/1997 Sb., silniční vegetace, příslušenství a součást (věci)

-§ 13 písm. d): *Silniční vegetace je příslušenstvím komunikace.*

-§ 14 odst. 1 písm. b): **Součástí ani příslušenstvím průjezdního úseku dálnice a silnice nejsou** zábradlí, řetězy a jiná zařízení pro zajištění a zabezpečení přechodů pro chodce, veřejné osvětlení, světelná signalizační zařízení sloužící k řízení provozu, **silniční vegetace.**

Slova “silniční vegetace” byla od 31. 12. 2015 zrušena novelou č. 268/2015 Sb.

Tím odpadl dlouholetý spor mezi správcí pozemních komunikací a obcemi, kdo má práva (např. žádat o povolení kácení) a povinnosti (pečovat) k silniční vegetaci v průjezdních úsecích:

zda vlastník pozemku (pokud platí obecná občanskoprávní úprava),

nebo obec (bez ohledu na to, komu patří pozemek), neboť se jedná o veřejnou zeleň, která je součástí veřejného prostranství.

Strom společný (strom na hranici pozemků, na pozemku ve spoluvlastnictví)

Význam pro povolování kácení podle § 8 odst. 1 ZOPK

- OZ § 1129 odst. 1: *K rozhodnutí o významné záležitosti týkající se společné věci, ..., je třeba alespoň 2/3 většiny hlasů spoluvlastníků.*

- Správní řád

§ 27 odst. 1 písm. a): *Účastníky řízení jsou v řízení o žádosti žadatel a další dotčené osoby, na které se pro společenství práv nebo povinností s žadatelem musí vztahovat rozhodnutí správního orgánu.*

§ 29 odst. 5: *Úkony týkající se společných věcí nebo práv činí účastníci společně, pokud ze zvláštního zákona (pův. odkaz na § 139 starého OZ, nyní odkaz na § 1126 a násl. Správa společné věci v NOZ) nevyplývá něco jiného.*

§ 44 odst. 2: *Pokud ze zákona nebo z povahy věci vyplývá, že žádost může podat jen více žadatelů společně, není třeba, aby podání byla činěna současně. Pro ZŘ je rozhodné, kdy tak učinil poslední z nich; správní orgán o ZŘ ostatní žadatele vyrozumí.*

- **náležitosti žádosti o povolení kácení dřevin** (§ 4 odst. 1 písm. b), písm. d) vyhlášky č. 189/2013 Sb.): **doložení vlastnického práva ... zdůvodnění žádosti**

Význam úpravy v OZ, SŘ, vyhl. č. 189/2013 Sb. pro řízení o žádosti o povolení kácení dřevin

-Všichni podíloví spoluvlastníci musí být bráni jako účastníci řízení podle § 27 odst. 1 písm. a) SŘ.

-? Je řízení zahájeno, resp. lze vydat rozhodnutí o žádosti (kladné-povolení), pokud nepodají žádost, resp. nesouhlasí alespoň 1/2, nebo 2/3 většina hlasů spoluvlastníků, příp. všichni spoluvlastníci?

Podle Komentáře JUDr. Vedrala k SŘ zřejmě ano: *Soukromoprávní spor mezi spoluvlastníky by neměl bránit vydání rozhodnutí v oblasti veřejného práva a správnímu orgánu by nešlo klást za vinu, pokud by rozhodoval jen k žádosti některého spoluvlastníka či spoluvlastníků ... není-li veřejnoprávní normou požadován souhlas většiny či všech spoluvlastníků.*

ZOPK § 8 odst. 1: uvážít o závažnosti důvodů pro povolení kácení: důvody uváděné žadatelem, skutečnosti zjištěné správním orgánem (např. provozní nebezpečnost x zvýšené náklady na údržbu domu, na péči o strom)

Strom společný – jak postupovat v řízení o žádosti o povolení kácení dřevin

- Všichni podíloví spoluvlastníci musí být bráni jako účastníci řízení podle § 27 odst. 1 písm. a) SŘ.
  - Vyžadovat souhlas alespoň 2/3 většiny hlasů spoluvlastníků (významná záležitost týkající se společné věci).
- U **bytového spoluvlastnictví** může být žadatelem společenství vlastníků (správa společného pozemku), musí doložit zápis ze shromáždění vlastníků jednotek.

**Vyhláška č. 86/2019 Sb., kterou se mění vyhláška
č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich
kácení, ve znění vyhlášky č. 222/2014 Sb. (účinnost od 1. 4.
2019)**

**hlavní důvod novely – výjimky z požadavku doložení souhlasu
vlastníka pozemku s kácením**

návětí § 4 odst. 1 doplněno tak, že:

- se vztahuje jak na žádost o povolení ke kácení dřevin (§ 8 odst. 1 zákona), tak na *žádost o vydání závazného stanoviska ke kácení dřevin (§ 8 odst. 6 zákona)***
- v písm. b) vložen za stávající text (*doložení vlastnického práva či nájemního nebo užívatelského vztahu žadatele k příslušným pozemkům, nelze-li je ověřit v katastru nemovitostí, včetně písemného souhlasu vlastníka pozemku s kácením, není-li žadatelem vlastník pozemku*) **text:****

to neplatí pro žádost o povolení kácení dřevin nebo o závazné stanovisko ke kácení dřevin v souvislosti se záměrem, pro který je zvláštním právním předpisem stanoven účel vyvlastnění

**Vyhláška č. 86/2019 Sb., kterou se mění vyhláška
č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení**

- výjimky z požadavku doložení souhlasu vlastníka pozemku s kácením *v souvislosti se záměrem, pro který je zvláštním právním předpisem stanoven účel vyvlastnění*

Míří především na případy, kdy bude vydáváno ZS podle § 8 odst. 6 ZOPK, tj. nutně před ÚR (ÚR je přitom jednou z podmínek pro zahájení vyvlastňovacího řízení).

Obdoba § 184a odst. 3 novelizovaného StavZ nebo § 9 odst. 6 písm. b) zákona o ochraně ZPF (kdy se nevyžaduje vyjádření vlastníka k žádosti o souhlas s odnětím ze ZPF).

OOP si ovšem musejí „dát pozor“ především v řízení o žádosti o povolení kácení podle § 8 odst. 1 ZOPK:

- v součinnosti s žadatelem a SÚ **ověřit, zda jsou splněny podmínky pro nepředložení obvyklých náležitostí žádosti (doložení vlastnického práva, resp. souhlasu vlastníka pozemku, uživatelského vztahu k pozemku)**
- vlastník pozemku = účastník řízení podle § 27 odst. 2 SŘ

Zákon č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění)

§ 3

(1) Vyvlastnění je přípustné jen pro účel vyvlastnění stanovený zvláštním zákonem a jen jestliže veřejný zájem na dosažení tohoto účelu převažuje nad zachováním dosavadních práv vyvlastňovaného.

Vyvlastnění není přípustné, je-li možno práva k pozemku nebo stavbě potřebná pro uskutečnění účelu vyvlastnění získat dohodou nebo jiným způsobem.

Obvykle zřejmě v pozdější fázi po vydání ZS OOP ke kácení podle § 8 odst. 6 nebo rozhodnutí o povolení kácení podle § 8 odst. 1 ZOPK dojde k *dohodě s vlastníkem pozemku s dřevinami*.

Každopádně bez právního titulu z pohledu vlastnictví nelze kácet, i pokud existuje PM povolení ke kácení podle § 8 odst. 1 ZOPK, event. ÚR nebo společné povolení, v němž SÚ povolil kácení na základě ZS OOP podle § 8 odst. 6 ZOPK. OOP by o tom měl poučit „v závěru odůvodnění“ povolení podle § 8 odst. 1 ZOPK (event. přímo podmínka výroku „*kácení lze provést až po vypořádání majetkoprávních vztahů s vlastníky dotčených pozemků*“)

**Novela StavZ a ZOPK (zákon č. 225/2017 Sb. s účinností od
1. 1. 2018)**

§ 184a novelizovaného StavZ

SOUHLAS VLASTNÍKA A NAVAZUJÍCÍ ŘÍZENÍ

(1) Není-li žadatel vlastníkem pozemku nebo stavby a není-li oprávněn ze služebnosti nebo z práva stavby požadovaný stavební záměr nebo opatření uskutečnit, dokládá souhlas vlastníka pozemku nebo stavby. Není-li žadatel o povolení změny dokončené stavby jejím vlastníkem, dokládá souhlas vlastníka stavby.

K žádosti o povolení změny dokončené stavby v bytovém spoluvlastnictví vlastník jednotky dokládá souhlas společenství vlastníků, nebo správce, pokud společenství vlastníků nevzniklo.

...

(3) Souhlas se nedokládá, je-li pro získání potřebných práv k pozemku nebo stavbě pro požadovaný stavební záměr nebo opatření stanoven účel vyvlastnění zákonem.

§ 170 StavZ Účely vyvlastnění

(1) Práva k pozemkům a stavbám, potřebná pro uskutečnění staveb nebo jiných veřejně prospěšných opatření podle tohoto zákona, lze odejmout nebo omezit, jsou-li vymezeny ve vydané územně plánovací dokumentaci a jde-li o

- a) veřejně prospěšnou stavbu dopravní a technické infrastruktury, včetně plochy nezbytné k zajištění její výstavby a řádného užívání pro stanovený účel,
- b) veřejně prospěšné opatření, a to snižování ohrožení v území povodněmi a jinými přírodními katastrofami, zvyšování retenčních schopností území, založení prvků územního systému ekologické stability a ochranu archeologického dědictví,
- c) stavby a opatření k zajišťování obrany a bezpečnosti státu,
- d) asanaci (ozdravění) území.

(2) Právo k pozemku nebo stavbě lze odejmout nebo omezit též k vytvoření podmínek pro nezbytný přístup, řádné užívání stavby nebo příjezd k pozemku nebo stavbě.

Účely vyvlastnění v dalších zákonech, např. § 3 odst. 2 energetického zákona č. 458/2000 Sb.

definované stavby související s přenosem elektřiny, přepravou plynu, rozvodem tepelné energie ...

Sousedské právo a zejména imise spojené se stromy

Starý OZ č. 40/1964 Sb.

- **úprava tzv. imisí a sousedského práva (§ 127 odst. 1):** *Vlastník věci se musí zdržet všeho, čím by nad míru přiměřenou poměrům obtěžoval jiného nebo čím by vážně ohrožoval výkon jeho práv ... nesmí nad míru přiměřenou poměrům obtěžovat sousedy stíněním ... a nešetrně, popř. v nevhodné roční době odstraňovat ze své půdy kořeny stromu nebo odstraňovat větve stromu přesahující na jeho pozemek.*

podrosty a převisy – existovala dovolená svépomoc

sousedské žaloby na zdržení se např. nadměrného stínění (soud nemohl uložit konkrétní opatření, natožpak pokácení stromu)

Žaloba o stanovení povinnosti zdržet se znečišťování pozemku způsobovaného opadáváním květů, plodů a listů z ořešáku vlašského – kolizi soukromoprávního a veřejnoprávního pohledu je možné zabránit např. i odklizením listí ze sousedova pozemku! (22 Cdo 2746/2012 z 30.10.2013)

Imise podle nového OZ č. 89/2012 Sb.

obecný zákaz imisí (*„obtěžovat v míře nepřiměřené místním poměrům a podstatně omezující obvyklé užívání pozemku“*)
zachován - § 1013 odst. 1 NOZ

podle rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 3940/2014 z 29. 4. 2015 je judikatura k 127 odst. 1 „starého“ občanského zákoníku ohledně imisí v zásadě použitelná i pro posuzování imisí podle § 1013 odst. 1 současného občanského zákoníku:

přiměřenost poměrům:

- poměry místní (tj. existující v místě)
- poměry druhové (tj. užívání obvyklé v jiných podobných místech) – podmínka „podstatného omezení obvyklého užívání pozemku“

Imise – sousedské právo

Vztah obecného zákazu imisí podle § 1013 odst. 1 NOZ k veřejnoprávním limitům (hluku, stínění apod.)

- ne/překročení veřejnoprávních limitů (v právních předpisech i technických normách) je důležitým vodítkem pro úvahu o ne/přiměřenosti rušení ve smyslu OZ, ale:

Překročení veřejnoprávního limitu (např. hluku) nemusí vždy znamenat rušení nad míru přiměřenou poměrům.

(NS sp. zn. 22 Cdo 1313/2016)

Opačný názor (NS sp. zn. 22 Cdo 223/2005) není většinový.

Při nepřekročení veřejnoprávních limitů zpravidla nepůjde o nepřípustnou imisi ve smyslu OZ.

(NS č.j. 22 Cdo 3859/2017 - 220)

Občanskoprávní imise a veřejnoprávní limity

Pokud imise stíněním v daném případě nepřekračují veřejnoprávní limity, neznamena to sice, že imisní žalobě nemůže být vyhověno, pro vyhovění by ovšem měly být dány odpovídající důvody, které vyžadují pečlivé zvážení okolností konkrétního případu – nějaký zvláštní důvod k vyššímu standardu ochrany.

Lze vycházet primárně z předpokladu, že při dodržování veřejnoprávních norem zpravidla nepůjde ani o nepřípustnou imisi v režimu § 1013 odst. 1 NOZ.

(NS č.j. 22 Cdo 3859/2017 - 220)

Nový OZ č. 89/2012 Sb.

Podrosty a převisy

§ 1016 odst. 2: *Neučiní-li to vlastník v přiměřené době poté, co ho o to soused požádal, smí soused šetrným způsobem a ve vhodné roční době odstranit kořeny nebo větve stromu přesahující na jeho pozemek, působí-li mu to škodu nebo jiné obtíže převyšující zájem na nedotčeném zachování stromu.*

NOZ je tedy v oblasti podrostů a převisů pro stromy jednoznačně příznivější!

Při odstraňování podrostů a převisů je zde ještě veřejnoprávní aspekt – ochrana dřevin před poškozováním a ničením podle ZOPK!

Vedle přestupku podle ZOPK by při nesplnění podmínek § 1016 odst. 2 NOZ mohlo jít o přestupek proti majetku, event. trestný čin.

Podrosty a převisy (§ 1016 odst. 2 NOZ)

„škoda nebo jiné obtíže převyšující zájem na nedotčeném zachování stromu“

Škodou bude např. narušení základů domu souseda prorůstajícími kořeny, obtížemi může být např. odebírání půdních živin z pozemku podrostem (kořeny stromu ze sousedního pozemku), které snižuje úrodnost nikoliv nepodstatné části pozemku, na který podrost proniká.

Obtížemi může být i spad listí nebo jehličí ze stromu, nikoliv však v nepatrné míře. Tyto obtíže zřejmě nemusejí dosahovat intenzity podstatného omezení v obvyklém užívání pozemku. Je třeba respektovat svébytnou dikci hypotézy § 1016 odst. 2, která není tak striktní jako § 1013 odst. 2. Nicméně jejich intenzita musí být taková, aby jejich odstranění (a tedy zásah do integrity stromu) nebylo zjevně nepřiměřené ve srovnání s těmito obtížemi.

(K. Svoboda: Právo imisí, právo cesty a další sousedské spory)

Podrosty a převisy (§ 1016 odst. 2 NOZ)

- pokud si soused „netroufne“ zasáhnout, může vlastníka stromu žalovat na odstranění přesahujících větví a kořenů

§ 1016 odst. 3 NOZ (keře a jiné rostliny)

Části jiných rostlin přesahující na sousední pozemek může soused odstranit šetrným způsobem bez dalších omezení.

§ 1016 odst. 1 NOZ (vlastnictví plodů spadlých na sousední pozemek)

*Plody spadlé ze stromů a keřů na sousední pozemek **náleží** vlastníkovi sousedního pozemku. To neplatí, je-li sousední pozemek veřejným statkem.*

Prof. Eliáš k druhé větě: „...spadne-li z mého stromu jablko na veřejnou cestu nebo na trávník veřejného parku nebo hřiště, mohu si je sebrat, aniž tím naruším soukromou sféru jiné osoby. Neučiním-li to, může si jablko přisvojit kdokoli“

Nový OZ č. 89/2012 Sb.

Stromy v těsné blízkosti společné hranice pozemků

§ 1017 odst. 1: Má-li pro to vlastník pozemku rozumný důvod, může požadovat, aby se soused zdržel sázení stromů v těsné blízkosti společné hranice pozemků, a vysadil-li je nebo nechal-li je vzrůst, aby je odstranil. Nestanoví-li jiný právní předpis nebo neplyne-li z místních zvyklostí něco jiného, platí pro stromy dorůstající obvykle výšky přesahující 3 m jako přípustná vzdálenost od společné hranice pozemků 3 m a pro ostatní stromy 1,5 m.

odst. 2: nepoužije se, je-li na sousedním pozemku les nebo sad, tvoří-li stromy rozhradu nebo jedná-li se o strom zvláště chráněný podle jiného právního předpisu

Nový OZ č. 89/2012 Sb.

Stromy (stromořadí) jako tzv. rozhrady mezi pozemky

§ 1024 NOZ

(1) Má se za to, že ploty, zdi, meze, strouhy a jiné podobné přirozené nebo umělé rozhrady mezi sousedními pozemky jsou společné.

Bude-li stromořadí coby rozhrada celá na pozemku jednoho vlastníka, pak bude vlastníkem rozhrady vlastník pozemku.

„Domnělé spoluvlastnictví“ k rozhradám je nezrušitelné. Jinak se tam, kde to není vyloučeno povahou věci, na společné rozhrady použijí ustanovení o spoluvlastnictví.

Lze § 1017 NOZ aplikovat na stromy vysazené před 1. 1. 2014? NE.

Úpravu obsaženou v § 1017 odst. 1 o. z. je možné ve vztahu k požadavku na odstranění stromů aplikovat až na stromy vysazené po 1. 1. 2014.

Vlastník pozemku, který je obtěžován stromy vysázenými na sousedním pozemku před 1. 1. 2014 tak, že jej nad míru přiměřenou místním poměrům obtěžují účinky způsobené těmito stromy, se může bránit cestou negatorní žaloby (§ 1013 odst. 1 o. z.).

Proti přesahu větví nebo prorůstání kořenů pak má i u stromů vysázených před 1. 1. 2014 zákonný nárok vyplývající z § 1016 odst. 2 o. z. a proti hrozící újmě se může domáhat aktivního opatření postupem podle § 2903 o. z.

Z uvedeného je zřejmé, že opatření, které může vlastník pozemku uplatnit proti negativním vlivům stromu na sousedním pozemku, jsou v zásadě shodná jak v režimu obč. zák., tak i v režimu o. z., jenž nadto zakládá odstraňovací nárok v § 1017 odst. 1 o. z. (rozsudek NS 22 Cdo 5259/2015 ze dne 27. 6. 2017)

Zásadní je vztah § 1017 NOZ k veřejnoprávní ochraně dřevin (§ 8 ZOPK)

Důvodová zpráva k § 1017 NOZ – nic se nemění na veřejnoprávní úpravě kácení

„Navržené ustanovení lze samostatně aplikovat, jen nebrání-li tomu jiné právní předpisy, zejména § 8 ZOPK a § 8 vyhl. č. 395/1992 Sb. Je-li k odstranění dřeviny potřebné povolení, navržená úprava (tj. NOZ) na tom nic nemění. Tam, kde přistupují další veřejnoprávní omezení, např. je-li strom VKP, zůstávají tato omezení samozřejmě nedotčena.“

Hlavní autor OZ K. Eliáš:

Kde veřejný zájem (s ohledem na druh stromu, vzácnost jeho výskytu, vzrůst, stáří a krajinotvorný význam) převáží, nemůže mít soukromník právem uznaný rozumný důvod (ve smyslu § 1017 odst. 1 OZ) k pokácení stromu.

Nesporné: Nelze pokácet stromy, které vyžadují povolení ke kácení podle § 8 odst. 1 ZOPK, dokud toto povolení není vydáno

Otázkou je postup civilních soudů u žalob na odstranění stromů podle § 1017 odst. 1 NOZ ve vazbě na nutnost event. povolení ke kácení podle § 8 odst. 1 ZOPK.

- bez povolení k pokácení, které musí vydat orgán ochrany přírody, není možné žalobě vyhovět (a soud vyzve k podání žádosti o povolení kácení)

X

- soud může povinnost odstranění dřeviny uložit (bude-li mít za prokázané splnění podmínek § 1017 NOZ), ale jestliže OOP na základě argumentů opírajících se o veřejné právo žádost o pokácení stromu zamítne, stane se rozhodnutí civilního soudu o uložení povinnosti odstranit strom nevykonatelným a soud řízení o výkon rozhodnutí (exekuci) zastaví podle § 268 odst. 1 písm. b) občanského soudního řádu (K. Svoboda: Právo imisí, právo cesty a další sousedské spory)

Soukromoprávní pojmy používané v § 1017 NOZ

- **rozumné důvody** vlastníka sousedního pozemku

Např. existující nebo reálně očekávatelné ohrožení stavby stojící na sousedním pozemku (např. domu, plotu) následkem podrostu nebo převisu; požadavek na zdržení se sázení stromů, pokud hrozí, že zastíní sousední zemědělský pozemek nebo budou odčerpávat podstatnou část jeho vláhy.

- **místní zvyklosti**

NOZ stanoví vzdálenost stromů od společných hranic podpůrně. Tyto vzdálenosti se uplatní jen tehdy, nestanoví-li jinak jiný právní předpis nebo místní zvyklost. Místní zvyklost může mít význam zejména v hustě zastavěných částech města s malou rozlohou pozemků, kde nelze tyto vzdálenosti rozumně dodržet.

OOO při rozhodování o žádostech o povolení kácení zdůvodněných sousedským sporem a ukládání NV

- OOP zahrne do **správní úvahy, zda existují závažné důvody pro povolení kácení podle § 8 odst. 1 ZOPK**, zdůvodnění žádosti sousedským sporem, příp. dokonce pravomocné rozhodnutí civilního soudu stanovící povinnost odstranit strom.

Soudním rozhodnutím je OOP do jisté míry vázán, protože nemůže si jinak posoudit soukromoprávní argumenty, které soud vedly k rozsudku o povinnosti odstranit strom. (K. Svoboda: Právo imisí, právo cesty a další sousedské spory)

- **Pokud vzhledem k funkčnímu a estetickému významu stromu převáží veřejný zájem na zachování stromu, povolení ke kácení nelze vydat.**

OOP při ukládání NV

Příklad z praxe: žadatel o povolení kácení “určuje”:

v případě uložení NV blíže než 3 m od hranice sousedních pozemků musí OOP přiložit k rozhodnutí souhlas vlastníka sousedního pozemku s navrhovanou náhradní výsadbou x ! Je to správní orgán, kdo opatřuje podklady pro vydání rozhodnutí a určuje okruh účastníků řízení!

Právní řád je celek.

- OZ v § 1017 odst. 1 obecně nezakazuje výsadbou stromů v těsné blízkosti společné hranice pozemků.

- **OOP při ukládání NV zváží ust. § 1017 odst. 1 OZ i veřejnoprávních předpisů omezujících výsadbou dřevin (ochr. pásma podle ZPozKom, EnergetZ, z. o el. komunikacích, z. o vodovodech a kanalizacích apod.) event. i technických norem, ač nejsou obecně právně závazné.**

Ukládání NV jako obnova silničních stromořadí

Rozsudek KS v HK – pobočka v Pardubicích 52 A 37/2017-56 ze dne 14. 2. 2018

SÚS Pardubického kraje x KÚ (NV 31 ks švestky domácí za povolené kácení 9 ks hrušní)

Soud nepovažuje za přiléhavé ani tvrzení žalobkyně o nemožnosti realizace výsadby v těsné blízkosti sousedních pozemků. Ust. § 1017 odst. 1 občanského zákoníku, stanoví: Má-li pro to vlastník pozemku rozumný důvod, může požadovat, aby se soused zdržel sázení stromů v těsné blízkosti společné hranice pozemků, a vysadil-li je nebo nechal-li je vzrůst, aby je odstranil. Nestanoví-li jiný právní předpis nebo neplyne-li z místních zvyklostí něco jiného, platí pro stromy dorůstající obvykle výšky přesahující 3 m jako přípustná vzdálenost od společné hranice pozemků 3 m a pro ostatní stromy 1,5 m.“

Ukládání NV jako obnova silničních stromořadí

Rozsudek KS v HK – pobočka v Pardubicích 52 A 37/2017-56 ze dne 14. 2. 2018 (pokračování)

SÚS Pardubického kraje x KÚ (NV 31 ks švestky domácí za povolené kácení 9 ks hrušní)

Z citovaného ustanovení je zřejmé, že občanský zákoník nestanovuje zákaz výsadby stromů v těsné hranici pozemků, pouze dává v takovém případě vlastníkovi sousedního pozemku právo požadovat zdržení se výsadby či odstranění těchto stromů, a to pouze má-li tento vlastník sousedního pozemku pro to rozumný důvod.

Soud přitom shledává argumentaci žalovaného ohledně místních poměrů za přílehlavou, jedná se totiž o situaci, kdy se stromy na předmětném místě nachází již posledních cca 60 let. Pro založení místních poměrů je přitom podstatná délka jejich trvání.

OOO při ukládání NV

- české technické normy

- nejsou obecně závazné** (§ 4 odst. 1 zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky)
- stávají se závaznými, pokud tak stanoví právní předpis (např. normy ve stavebnictví) n. správní rozhodnutí, event. smlouva (z pohledu soukromého práva)**

Chtějí-li OOP při střetu různých zájmů prosazovat řešení v souladu s veřejným zájmem ochrany přírody (ochrany dřevin), nesmí "zpochybňovat" vlastní kompetence podle ZOPK!

Je třeba překonávat představy, že dřeviny jsou vždy ten méně důležitý zájem, který musí ustoupit zájmu jinému!

Nájemní a užívatelské (užívací) vztahy – význam pro náležitosti žádosti o povolení kácení dřevin

§ 4 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 189/2013 Sb.:

Žádost o povolení ke kácení dřevin musí obsahovat ... b) doložení vlastnického práva či nájemního nebo užívatelského vztahu žadatele k příslušným pozemkům, nelze-li je ověřit v KN, včetně písemného souhlasu vlastníka pozemku s kácením, není-li žadatelem vlastník pozemku.

! Není pravda, že podle vyhlášky č. 189/2013 Sb. (oproti předchozí úpravě v § 8 vyhlášky č. 395/1992 Sb.) může být žadatelem o povolení kácení kdokoli – bez právního vztahu k pozemkům, na kterých dřeviny rostou.

Užívatelské (užívací) vztahy (kromě nájmu či podnájmu) – pacht, výprosa, výpůjčka, věcná břemena, správa cizího majetku apod.

Výjimky z doložení náležitostí žádosti podle § 4 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 189/2013 Sb. – „záměr, pro který je stanoven účel vyvlastnění“ – novela č. 86/2019 Sb. - viz výše v prezentaci.